

אורות השבת

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"

גליון מס' 919

מנהל מערכת הרב אברהם טריק

פרשת השבוע שלח - לך

עורך הרב עוזיאל אדרי

דבר רב העיר שליט"א

חטא המרגלים וחורבנו

ויבכו העם בלילה ההוא (במדבר יד, א)

איתא בסנהדרין (קד, ב): 'בכה תבכה בלילה (איכה א, ב), שתי בכיות הללו למה. אמר רבה אמר רבי יוחנן, אחד על בית ראשון ואחד על בית שני. בלילה - על עסקי לילה, שנאמר ותשא כל העדה ויתנו את קולם ויבכו העם בלילה ההוא (במדבר יד, א). אמר רבה אמר רבי יוחנן, אותו היום ערב תשעה באב היה, אמר להם הקב"ה לישראל: אתם בכיתם בכיה של חנינם, ואני אקבע לכם בכיה לדורות', עכ"ל. וכה הם דבריו הנוראים של האורח חיים הק' (דברים א, לז) על מאמר זה: 'בחטא המרגלים גברה יד רשעה, ובחטא זה נטעו בתוכם שורשים רעים - שמהם עתיד לצמוח הרשע שיביא לחורבן', עכ"ל. הרי לפנינו מפורש, שציר הרשע ושורש כל הרע אשר נטע את יסודות חורבן שני בתי המקדש, הוא 'בחטא המרגלים' אשר גרמו ברשעותם לבכיה זו. ומעתה יש לנו לכוון מבטינו לחטא המרגלים, כדי שנבין קצת ביסוד ושורש החורבן.

וראשית בזה יש להבין מה היה חמור כל כך בחטא המרגלים, שכן היכן מצינו במנין המצוות איסור דיבה רעה על הארץ, וגם בהלכות לשון הרע אין בוזכר כדבר הזה. וראה זה פלא, שהרי על כל החטאים החמורים שחטאו ישראל במדבר מחל להם הקב"ה רוב רחמיו: חטאו בחטא העגל ומחל להם כמ"ש 'שלחתי כדברך', חטאו במי מריבה ומחל להם וכו'. ואילו לגבי חטא המרגלים נשבע ה' בימינו 'ואולם חי אני אם יראה איש באנשים הללו את הארץ, ואכן לא נותר בהם איש כי אם כלב בן יפונה ויהושע בן נון כמפורש במשנה ברורה. והלב משתומם, וכי חטא זה חמור יותר מעבודה זרה! וביותר יפלא, הרי מצינו בתורה (במדבר כא, ה-ו) שדיברו רעה בהקב"ה ובמשה עבדו: 'וידבר העם באלוקים ובמשה למה העליתנו ממצרים למות במדבר... (וישלח ה' בעם את הנחשים וגו'), ואעפ"כ מחל להם ולא עוד אלא שציוה ה' את משה 'עשה לך שרף ושים אותו על נס והיה כל הנשוד וראה אותו וחי ויעש משה נחש נחשת' וגו'. ואי"כ יש לתמוה, וכי הוצאת דיבה רעה על הארץ חמורה יותר מהוצאת דיבה רעה על הקב"ה ומשה עבדו!

ולדידי חזי בז"י, שעיקר עונש המרגלים אינו ענין לחומרת החטא שחטאו, אלא מדין מידה כנגד מידה אתינן עלה. והיינו כיון שכפרו בטובתו של מקום ומאסו בארץ חמדה, בדן הוא שאינם יכולים להנות מטובה של הארץ. שכן גמ' ערוכה היא (ברכות סב, א) 'כל המבזה את הבגדים סוף שאינו נהנה מהם' עיי"ש. ללמדך הנהגה מיוחדת של הקב"ה בעולמו, שכל מי שאינו מכיר בטובה שקיבל - שוב אינו יכול להנות מאותה הטובה. ומעתה שוב לא יפלא, כיצד מחל השי"ת על חטאים חמורים לאין ערוך מחטא המרגלים, ואילו על חטאם לא אבה השי"ת למחול ונפרע מהם שלא יראו את הארץ. מפני שעונשם אינו ענין כלל לדין מחילה, והבן.

ולחיזוד הדברים, יש להוסיף דכשם שהכרת הטוב הוא המפתח לאוצרו הטוב של הקב"ה, וכדרך שאמרו בגמ' (ברכות ד, א) 'כל האומר תהלה לדוד שלוש פעמים בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא'.

ובזה יאירו דברי האור החיים הק' במ"ש 'ובחטא זה נטעו בתוכם שורשים רעים', רוצה לומר ששורש כל הרע שהיה בחטא המרגלים והעונשים הרבים שבאו בעקבותיו כולל חורבן בית המקדש, יסודו במה שכפרו בטובתו של מקום!

וכמה נוראים הם בזה דברי הנביא ירמיהו (ירמיה כב, יט) אודות עונשו המבהיל של יהויקים: 'קבורת חמור יקבר סחוב והשלך מהלאה לשערי ירושלים', ובגמ' (סנהדרין קג, א) מבאר חטאו הגדול: 'כי איתא יהויקים אמר, קמאי לא ידעי לארגוזי, כלום אנו צריכין לא לאורר, יש לנו זהב פרויים שאנו משתמשין בו, יטול אורו' (מלכים ראשונים שלפנינו לא היו יודעים להכניס המקום כמו שהוא חרף ואמר כלום אנו צריכין אלא לאורו שמאיר לנו השמש, יבוא ויטול אורו - רש"י)... אמר ליה רבא לרבה בר מרי, מפני מה לא מנו את יהויקים (בחדו הנך שאין להן חלק לעולם הבא - רש"י), משום דכתב ביה (דברי הימים ב - לו, ח) ויתר דברי יהויקים ותועבותיו אשר עשה והנמצא עליו' (משום דכתב ביה רשע כזה לא מנאוהו - רש"י), עיי"ש. הרי לפנינו, שגדול רשעו של 'הכופר בטובתו של מקום' - יותר מכל הרשעים ומחטיאי הרבים כדוגמת ירבעם בן נבט, שכן אינו ראוי אפילו להימנות בין אלו שאין להם חלק לעולם הבא...

המשך דבר רב העיר במדור "אורות הכשרות"

דבר העורך

כל הטוב שבעולם

מבאר ה'חפץ חיים' המרגלים הפחידו את עם ישראל בטענת "מוסר של שקר", באומרם "שכל אחד יפשפש במעשיו ויבדוק האם באמת יש לנו מספיק זכויות כדי לנצח ולהוריש את יושבי הארץ". ועל זה ענו להם כלב בן יפונה ויהושע בן נון, 'אך בה' אל תמרו' שהאמת כלפי שמיא שאפילו אם אין לאדם זכויות ואינו מצליח להתגבר על יצרו, אך בכל זאת הוא אינו מתייאש מעצמו אלא מנסה וממשיך להילחם ולהתקרב אל ה', ואומר ה'חפץ חיים' בלשונו הקדוש "ראוי שהקב"ה יצילה וישמרהו מכל רע ויתן לו את כל הטוב שבעולם", כי אפילו שהוא במצב שאין לו זכויות כלל, אך מכיוון שהוא מאמין בחי העולמים שיושיעו ויתן לו כוחות לשבר תאוות גופו, הרי שבודאי ה' יגמור בעדו להצליח להתעלות ולנצח את יצרו.

הברכה לרבנו אלוף ואבוקה הרב עוזיאל אדרי

רב המרכז הרפואי "סורוקה" וק"ק שבטי ישראל שכונה יא באר שבע

לוח זמנים שבועי

לוח הזמנים מדויק לבאר-שבע	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	יום ו'	שבת קדש
עלות השחר	4:08	4:08	4:08	4:08	4:07	4:07	בית המדרש
זמן סליח ותפילין	4:16	4:16	4:16	4:16	4:15	4:15	בית המדרש
זריחה - הנץ החמה	5:42	5:42	5:41	5:41	5:41	5:41	בית המדרש
סוף ק"ש לדעת מג"א	8:24	8:24	8:24	8:24	8:24	8:24	בית המדרש
סוף ק"ש להתנאי והג"א	9:06	9:06	9:06	9:06	9:06	9:06	בית המדרש
סוף ברכת ק"ש	10:17	10:17	10:17	10:17	10:18	10:18	בית המדרש
חצות יום לילה	12:40	12:40	12:40	12:40	12:41	12:41	בית המדרש
מנחה גדולה	13:16	13:16	13:16	13:16	13:17	13:17	בית המדרש
פלג המנחה	18:33	18:34	18:34	18:34	18:36	18:36	בית המדרש
שקיעה	19:45	19:46	19:46	19:46	19:47	19:47	בית המדרש
צאת הכוכבים	20:02	20:03	20:03	20:03	20:04	20:04	בית המדרש

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע: שלח - לך
הפטרה: וישלח יהושע
כניסת השבת: 19:24
יציאת השבת: 20:16
רבנו תם: 21:11

"שבת מברכין"

המולד ביום חמישי שעה 10:15 - 8 חלקים. ראש חודש תמוז בימים חמישי ושישי הבעל"ט.

אורות הפרשה

ארבעים שנות מזימה

פעם אחת ניסו מחרחרי ריב לחולל מחלוקת בין ה'חזוה מלובלין' זיע"א ובין ה'יהודי הקדוש' מפשיסחה זיע"א, בעיר לובלין התגורר אז רב אחד פרוש וקדוש, שהיה ידוע כמי שנהרג בקלה כחמורה, ואפילו מהרהור עבירה. באו הללו אליו ושכנעו אותו לדבר לפני החזוה' נגד היהודי, אותו רב השתכנע, הלך אל החזוה' והחל לדבר בגנותו של היהודי הקדוש. באותו זמן הגיע לבית החזוה' מלמד מעיירה סמוכה, שהיה מחסידיו של היהודי. מאחורי הדלת שמע את דברי הדיבה נגד רבו, התפרץ אל החדר, תפס את התפילין של החזוה' וקרא: "אני נשבע בנקיטת חפץ כי שקר הוא דובר". אותו רב ברח משם מיד וה'חזוה' אמר "ישר כוחי מלמד והוסף" ארבעים שנה שומר היצר הרע את הרב הזה מהרהור עבירה, בתקווה שאולי אקבל ממנו לשון הרע על היהודי".

עבודה חדשה בעולם

בימים ש'היהודי הקדוש' מפשיסחה זיע"א הסתופף בצלו של ה'חזוה' מלובלין' זיע"א פעם אחת הוא חלה לפתע במחלה קשה. בנו של היהודי הלך אל החזוה' לבקשו שיתפלל בעד אביו לרפואה שלמה. אמר לו החזוה' "לפעמים רואים בשמים שיהודי גמר בזמן קצר את כל העבודה שהוטלה עליו לעשות בעולם הזה וכבר תיקן את כל מה שהיה עליו לתקן. במצב כזה אין לו עוד מה לעשות בעולם הזה. העצה היא להעמיס עליו עבודה חדשה 'שלח לך אנשים ויתורו' יש לשלוח אליו אנשים כדי שיורה להם את הדרך בעבודת ה', ואז תהיה לו עבודה חדשה לתקן את בני-ישראל ולהאיר את דרכם". וכך היה. היהודי נרפא מיד ממחלתו, והתמנה להיות רבי והחלו לנהור אליו רבים מישראל.

ראיית הטוב

בימיו של רבי יוסף חיים זוננפלד זיע"א רבה של ירושלים, באו לפניו יהודים שעלו לא מכבר מחוץ לארץ והתלוננו על חסרונות שמצאו בירושלים ובתושביה. הקשיב הרב זוננפלד לדבריהם ואחר כך אמר "כאשר חזרו המרגלים משליחותם לתור את הארץ וסיפרו את שראו, מכנה אותם התורה 'מוציאי דיבת הארץ רעה'. הם לא אמרו דברי שקר, אבל עצם הסתכלות לעבר הדברים השליליים שאולי יש בארץ ישראל, היא בבחינת הוצאת דיבת הארץ". וסיים "יכך אני מפרש את הפסוק 'וראה בטוב ירושלים' יש לראות תמיד רק את הצד הטוב של ירושלים".

כיצד מושיעים יהודי

באחת מנסיעותיו של רבי נחום ישראל מליפנה זיע"א אל האדמו"ר ה'חידושי הרי"ם' מגור זיע"א שאלו הרי"ם "מה דעתך על הנסיעות שחסידים נוסעים אליי". השיב רבי נחום ישראל "באתי לשמוע ולא להשמיע". אמר הצדיק "בכל זאת". ניאור רבי נחום ישראל ואמר "תמתי, מה עניינו של הרבי לבעיותיהם של חסידים, שרובן בענייני פרנסה ודאגות גשמיות אחרות. אלא, אמרתי בליבי, הרבי מחזיר בתשובה את הבאים אליו, וממילא הם זכאים להיושע". נענה הצדיק ואמר "זו דעת החסידים, ולא כן הוא. כשבאים אליו יהודים ושופכים את צרותיהם, אני חושב בליבי מי אני ומה אני שאושעם, מתוך כך אני מתחיל להרהר בתשובה, וכשאני מתעלה, אני יכול להעלות עמי גם את המבקש, ואז באה לו הישועה".

שלא להוציא לעז

רבי יעקב שמשון שפירא מפשיטובה זיע"א מתלמידי המגיד ממזריטש זיע"א יצא בשנת תקנ"ד לארץ ישראל, ולאחר מכן חזר ויצא לעירו, כדי להעלות את בני משפחתו. כשהתקרב לעירו החליט לעצור באחת האכסניות, ושהה שם כמה ימים. למקורביו הסביר שטלטולי הדרך גרמו לו חולשה ופניו נראות נפולות, והוא מבקש להתחזק קודם שובו העירה. תהו המקורבים: "הלא העיר קרובה מאוד, והרבי יוכל להתחזק גם בביתו". המדעק הצדיק "יממה יאמרו הבריות, שארץ ישראל מחלישה את האדם ומכחישה את גופו, וכי אוציא חלילה לעז על ארץ ישראל".

לא להוציא דיבה

אל ביתו של רבי נפתלי צבי יהודה ברלין הנצי"ב מוולוז'ין זיע"א בא שליח מארץ ישראל, שיצא למסע איסוף תרומות. הנצי"ב ערך לפניו שולחן ועמד לשמשו, כשהוא קורא שוב ושוב "אורח יקר, אורח מארצנו הקדושה". בתום הסעודה שאל הנצי"ב את אורחו על הנעשה בארץ ישראל. נאנה השליח והחל לספר על הירידה הרוחנית של דור הבנים לעומת דור האבות. עצר אותו הנצי"ב ואמר שאין רצונו לשמוע את דיבת הארץ. הצטדק השליח "יאמין לי רבנו שאני מספר דברים כהווייתם". הגיב הנצי"ב "המרגלים ששלח משה אף הם סיפרו דברים כהווייתם, ובכל זאת הם נקראים מוציאי דיבת הארץ רעה".

ויתורו - ויתורו

רבי חיים סולוביצ'יק מבריסק זיע"א עמד בראש ישיבת וולוז'ין. שהישיבה נקלעה למצוקה כלכלית שיגר רבי חיים 'משולחים' לעבור בעיירות ישראל ולקבץ כספים בעבור הישיבה. אחד המשולחים חזר ממסעו בידיים ריקות. שאל אותו רבי חיים אם לא רצו לתרום לו, והוא השיב שאמנם קיבל תרומות נכבדות, אבל הוצאות הדרך אכלו את כל הכסף. הגיב רבי חיים "אולי לכך מכוון הפסוק שנאמר על שלוח המרגלים 'שלח לך אנשים ויתורו'. כששולחים משולחים ונותנים להם כסף, יש לדאוג שיהיה 'ויתורו' שישאירו גם משהו בשביל הישיבה"...

אורות הכשרות

וגם עונשו, איום ונורא הוא מכל החטאים, כמבואר בגמ' (שם פב, א): 'זקינו דרבי פרידא אשכח ההוא גולגולתא דהות שדיא בשערי ירושלים והות כתוב עליוהי זאת ועוד אחרת, קברה והדר נבוג, קברה והדר נבוג, אמר האי גולגולתא של יהויקים דכתיב ביה (שם) קבורת חמור יקבר סחוב והשלך מהלאה לשערי ירושלים' (זקינו של רבי פרידא מצא גולגולת מושלכת ברחובות ירושלים, והיה חקוק בה 'זאת ועוד אחרת', כלומר נקמה נעשית בה כבר ועוד אחרת תעשה בה - רש"י. קבר אותה - ובצבצה ויצאה מקבורתה, קברה ושוב בצבצה מקבורתה. אמר זאת הגולגולת של יהויקים אשר נאמר בו 'קבורת חמור יקבר', כלומר מושלך ברחובות - רש"י). ולאור המבואר יובן, שכן הכופר בטובתו של ממוקם, לסוף שאינו נהנה אפילו מקבורת אדם... והדברים מבהילים ומדברים בעד עצמם!

ואכן לא בכדי מצינו לרבתינו בתלמוד אשר נהרו עד למאוד שלא להגיע חלילה למידה מגונה זו, וכך הם דברי הגמ' (כתובות קיב, א): רבי חנינא מתקן מתקליה (משוה ומתקן מכשולי העיר מחמת חיבת הארץ שהיתה חביבה עליו ומחזר שלא יצא שם רע על הדרכים - רש"י), רבי אמי ורבי אסי קיימי משמשא לטולא ומטולא לשמשא (כשהשמש הגיע למקום שהם יושבים וגורסים וחמה מקדרת עליהם עומדים משם לישב בצל, וכימי הציינה עומדים מן הצל ויושבים בחמה, כדי שלא יוכלו להתרעם על ישיבת ארץ ישראל - רש"י). ופוק חזי לדברי רבינו יוסף חיים זצ"ל (בן יהודע שם) דמסיק משם בזה"ל: "למוד האדם מוסר השכל, לשמור פיו ולשונו - לבל יוציא מפיו דיבור לא טוב לגנות אפילו אמה אחת מארץ ישראל, הן מצד האויר והן מצד קור וחום... ואפילו בעת חורבנה שהיא ביד הגויים והבתיים של הגויים, כדי שלא יהיה בכלל מוציא דיבה על ארץ ישראל, עכ"ל.

ובספר 'המאורות הגדולים' מסופר על הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל, שפעם נזדמן לפונדק אחד, ובלילה שמע מבעד החדר הסמוך קול יהודי האומר תפילת 'נשמת כל חי' בהתלהבות רבה, תוך שהוא מונה ומפרט את כל החסדים שעשה עמו השי"ת כל ימי חייו. ובבוקר גילה, שהיה זה מרן החפץ חיים זצ"ל.

מברכת לכת לאלו ואהובך
הרב יהודה דרעי
הרב הראשי וראב"ד באר-שבע

הרבנות והמועצה הדתית באר שבע
מחלקת הכשרות

הודעה חשובה לבעלי שמחה

אין להכניס כלל כל מיני קינוחים למינהם
בר מתוקים / בר פירות / עוגות / עוגיות
פיצוחים / שתיה חריפה וכד'
ללא אישור כשרות חד פעמי
מטעם הרבנות באר שבע

לפרטים נוספים ניתן לפנות למפקח ברים
הרב מיכאל כהן 054-4348736
בכרך יאכאוו סניו ויזשט
מוזל'קת הכשרות

"בד"ץ מהדרין"
הרבנות הראשית באר-שבע
מחלקת "כשרות מהדרין"
בראשות כב' המרא דאתרא הרה"ג יהודה דרעי שליט"א

הודעה משמחת

הננו להביא לידיעת בעלי השמחות והאירועים
כי ניתן לקבל בכל האולמות והקייטרינג
אירוע "כשר למהדרין"
מטעם בד"ץ הרבנות באר-שבע
וזאת בהודעה לפחות של 3 ימים לפני האירוע
למפקח הרב דורון חג'ג' 054-8196498
שימו לב! רק אירוע הנושא תעודה מיוחדת מטעם בד"ץ ב"ש
ומוצבת בשערי האולם הינו תחת פיקוחינו ואחריותינו.
בכרך יאכאוו סניו ויזשט
מחלקת כשרות מהדרין
שע"י הרבנות באר-שבע

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו של מורנו המרא דאתרא הגאון הגדול רבי יהודה דרעי שליט"א

הלכות בשר וחלב - ב'

ש. - האם מותר לאחסן במקום אחד בשר וגבינה צוננים, ומה הדין כשידוע שנגעו זב"ז?

ת. - בשר וחלב שהיו שניהם צוננים שנגעו זה בזה או שנפלו זה לתוך זה, מותרים על ידי הדחה לחוד. ולכן התירו לאכסן אותם יחדיו, ובלבד שיזהר לבל יגעו זה בזה שמא ישכח להדיחם. בד"א כשהיה אחד מהם לח קצת, אולם כשהיו שניהם יבשים לגמרי, א"צ אפילו הדחה. והילכך מותר לאכסנם יחדיו וא"צ להיזהר שמא יגעו זה בזה.

ש. - בשר וחלב שהיה אחד מהם רותח שנגעו זב"ז או שנפלו זה לתוך זה, מה דינם?

ת. - בשר וחלב שהיה אחד מהם חם והשני צונן אשר נגעו זה בזה, צריך לקלוף את מקום נגיעתן. וכן הוא הדין כשנפל החם לתוך הצונן, אבל כל שנפל הצונן לתוך החם - הר"ז אוסר עד שיהיה באחד מהם ששים כנגד השני. מיהו הני מילי כשהיה אחד מהם לח קצת, אולם כשהיו שניהם יבשים לגמרי וגם היה הבשר כחוש, די בקליפה גם כשהצונן נפל לתוך החם. וכאמור לעיל (שאלה מו) אליבא דהרמ"א גדר 'דותח' לגבי הבשר אינו נמדד בחום, אלא כל שהיה הבשר חי - הר"ז נידון כ'צונן', וכל שהיה הבשר מבושל (או אפוי או צלוי) - הר"ז נידון כ'רותח' אע"פ שבפועל היה צונן לגמרי (דאגב בישולו מתרכך בשרו ונזח טפי לבלוע). בד"א כשהיה הבשר חלק בלא בקעים, אולם כל שהיו בו בקעים, הר"ז אסור כולו אע"פ שהיה בו ששים כנגד כל החלב. ולא שנא אם נפל לתוך הצונן, או שהצונן נפל לתוכו. וכן לא שנא אם שניהם יבשים לגמרי, או שהיה אחד מהם קצת לח.

ש. - ומה הדין בזה, כשהיו שניהם רותחים?

ת. - ואם היו שניהם רותחין ונגעו זה בזה או נפלו זה לתוך זה, הר"ז אסורים עד שיהיה ששים באחד מהם כנגד השני. והני מילי כשהיה אחד מהם לח קצת או שהיה הבשר שמן, אבל כל שהיו שניהם יבשים לגמרי וגם היה הבשר כחוש, סגי בקליפת מקום נגיעתם. בד"א כשהיה הבשר בלא בקעים אבל כל שהיו בו בקעים, הר"ז אסור כולו ואין מועיל בו ששים. וגם בזאת יאמר, שדין בשר 'דותח' לענין זה - אליבא דהרמ"א, הוא כל שהיה הבשר מבושל אע"פ שהיה צונן בפועל.

ש. - האם נותן טעם בר נותן טעם מותר, גם אם מורגש טעם האיסור?

ת. - נותן טעם בר נותן טעם דהיתרא מותר מעיקר הדין, ובלבד שקינה יפה את הכלים באופן שבודאי אין בהם ממשות האיסור. לפיכך אע"פ שמרגיש את טעם האיסור והוא כלי בן יומו, אין בכך כלום.

ש. - האם היתר זה נוהג רק בדרך עירוי, או אפילו בדרך בישול וצלי?

ת. - היתר זה נוהג אפילו בדרך בישול או צלי, ואין צריך לומר בדרך עירוי.

ש. - האם היתר זה נוהג, גם במאכל חריף?

ת. - היתר זה, נוהג גם בדבר חריף.

ש. - ומה הדין בזה, לגבי סכין בזה, שחתך בו דבר חריף כגון צנן?

ת. - סכין בשרי בן יומו שחתך בו דבר חריף כגון צנן או בצל, אסור לאוכלם בחלב משום דאע"פ שהיה מקונה יפה מכל מקום אגב חורפיה דצנן ודוחקא דסכינא פלט הסכין הטעם שבו והוי כמו איסור בעין.

דבר רבני הקהילות

הרה"ג הרב דוד חדד שליט"א רב ק"ק "שבטי ישראל" בשכונה א', באר-שבע

מעלת קדושת העיניים

ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם (טו, לט) רש"י פירש על פסוק זה שהלב והעיניים הם מרגלים לגוף ומסרסרים לו את העיירות: העין רואה, והלב חומד, והגוף עושה את העיירות. מעשה ברבי מתיא בן חרש שהיה יושב בבית המדרש ועוסק בתורה. והיה זין פניו דומה לחמה וקלסתר פניו למלאכי השרת, שמימיו לא נשא עיניו לאשה בעולם. פעם אחת עבר השטן ונתקנא בו, אמר: אפשר אדם כמו זה לא חטא? אמר לפני הקדוש ברוך הוא: ריבונו של עולם, רבי מתיא בן חרש, מה הוא לפניך? אמר לו: צדיק גמור הוא. אמר לפניו: תן לי רשות ואסיתנו. אמר לו: אין אתה יכול לו. אמר לו השטן: אף על פי כן, רוצה אני לנסותו. אמר לו: לך. מה עשה השטן? נדמה לו כאשה יפה, שלא היה כדמותה מעולם. מימות נעמה אחות תובל קין, שטעו בה מלאכי השרת, שנאמר (בראשית ו, ב): "ויראו בני האלהים את בנות האדם". בא השטן ועמד לפניו, כיון שראה אותו הפך את פניו לצד השני. בא לו גם לצד השני, ושוב הפך לצד אחר. אמר: מתיירא אני שמא יתגבר עלי יצר הרע ויחטיאני. מה עשה אותו צדיק? קרא לאותו תלמיד שהיה משרת לפניו. אמר לו: לך והבא לי אש ומסמר. הביא לו אש ומסמרים ונתנן בעיניו. כיון שראה השטן כך נדענע ונפל לאחוריו. באותה שעה קרא הקדוש ברוך הוא למלאך רפאל, אמר לו: לך ורפא את בני רבי מתיא בן חרש. בא המלאך רפאל ועמד לפניו, אמר לו: מי אתה? אמר לו: אני הוא המלאך רפאל ששלחני הקדוש ברוך הוא לרפאות את עיניך, אמר לו: הניחני, מה שהיה היה, חזר לפני הקדוש ברוך הוא ואמר לפניו: ריבונו של עולם, כך וכך אמר לי מתיא. אמר לו: לך ואמור לו: אני ערב שלא ישלוט בו יצר הרע. מכאן אמרו חכמים: כל מי שאינו מסתכל בנשים אין יצר הרע שולט בו (ילקוט שמעוני פרשת ויחי).

סיפור בנו של רבי זאב צ'צ'יק, מיקירי ירושלים: באחד מימי חול המועד פסח הרגיש אבא חולשה בלב או עליית לחץ דם, והיה זקוק מאוד לתרופה. הדבר קרה בלילה, כשכבתי המרקחת היט כבר נעולים. הדבר נודע לאחד ממכרוי ומיד התקשר עם אבא בטלפון, ואמר לו שהוא מוכן להשיג עבורו את התרופות הדרושות בבית מרקחת תורן ברחוב יפו. והנה הופתע הנ"ל לשמוע בטלפון שאבא מהסס שלא ילך. חשש הנ"ל אולי אבא אינו רוצה להטריחו, והתחיל להסביר שאין לו בכך שום טירחה, ועדיין הוא רואה שאבא מהסס. שאל אותו הנ"ל: אולי בגלל שיש לו חשש חמץ על התרופות, וזוהי סיבת ההיסוס, הרי אפשר לברר. אמר לו אבא: לא, התרופות הן עכשיו שאלה של פיקוח נפש ממש, ואין כאן מה לחשוש מחששות של חמץ וכדומה, ועדיין הוא רואה שאבא מהסס שלא ילך, והתחיל להגדיל את הפצרותיו. אמר לו אבא: אומר לך את האמת. הרי בית המרקחת הוא בלב רחוב יפו, וצריך להגיע לשם באוטובוס, ובודאי אי אפשר לשמור כראוי על קדושת העינים, ואיני יכול לפעול בנפשי שבגללי יארע זאת... והיות שאני רואה שרצונך עז ללכת, והדבר גובל בפיקוח נפש ממש, אם תבטיחני נאמנה שתשמור את עיניך, באופן שלא תיכשל חלילה בשום ראייה אסורה, אתה יכול ללכת, אבל זכור את התנאי! הנ"ל הבטיחו, והביא לו את התרופה הביתה, ומיד כשנכנס לא נגע אבא בתרופות, אלא שאל אותו בפסקנות: האם קיימת את התנאי? כשהשיב לו הלה: הן! - נחה דעתו, ורק אז השתמש בתרופות...

ומסופר על הגאון רבי אליהו לאפיאן זצ"ל, שפעם ניגש אליו בחור מהישיבה וביקש רשות לנסוע לחתונה של קרובו. רבי אליהו שאל אותו: האם אתה יודע שלא תהיה שום תערובת וכו'? הבחור התחיל לגמגם ואמר אבל אבי ואמי נשב בשלחן נפרד וכו', וסיים באמרו: "לי זה לא יזיק!" רבי אליהו הזדעזע בשמעו דברים אלו, וענה לבחור: שמע נא, אני כבר למעלה מגיל שמונים שנה ועין אחת שלי עיוורת, ואף על פי כן כשאני עובר ברחוב אני מתמלא פחד שמא אכשל חלילה בהסתכלות אסורה. ואתה בחור צעיר עם שתי עיני בשר... ואתה אומר לי כי זה לא יזיק לך?...
יהי רצון שזנכה להשתדל כמה שיותר לשמור על קדושת העיניים ולמצוא חן ושכל טוב בעיני אלוקים ואדם, אמן.

בהובלת לבית אלוף ויבורק

הרב הרב דוד חדד

הבעש"ט וגלגולי נשמות

באחד מימי תמוז בשנת תקי"ט, קרא אליו הבעל-שם טוב את תלמידו הנאמן ר' משה ומסר לו מכתב לתלמידו, הגאון רבי חיים רפפורט מלבו. הוא מסר לו בעל-פה על תוכנו של המכתב, שכן נועד לו חלק פעיל בביצוע השליחות:

"ביום פלוגי תיסעו אתה ורבי חיים אל היער השוכן מחוץ ללבוב, ותיכנסו לתוכו כשמונה פרסאות. שם, במקום שבו יראה רבי חיים את דמותי נגלית אליו, תעצרו. עליו ללמוד שם בעיון רב את ארבעת הפרקים הראשונים של הלכות ברכות ברמב"ם. לאחר מכן יתפלל תפילת מנחה ובסיומה תחזרו למקומותיכם."

ר' משה יצא מיד ללבוב. בשמוע הגאון כי בא אליו בשליחות הבעש"ט, עמד מלוא קומתו וקיבל את המכתב בחרדת-קודש. הוא פתח את המכתב וקרא בו בעיון רב, חזר וקרא.

ביום הנקוב, יצא ר' משה ורבי חיים אל היער. הרבה תקלות בלתי-מובנות עיכבו אותם בדרכם, אולם לבסוף הצליחו לגבור על כולן ולהגיע למקום שאליו התכוון הבעש"ט. הגאון מילא את הוראות רבו בדקדקות וכשסיים, שבו השניים העירה.

בחודש אלול באותה שנה הגיע רבי חיים לשבות בצל רבו הבעש"ט. הוא אמר לרבו, כי מאז ביצע את השליחות, כאילו נפתח מוחו ללמוד התורה, ומבט של התייה לפשר השליחות ניכר היטב בעיניו. ואמנם, בסעודת השבת חשף הבעש"ט את הדברים שהסתירו מאחורי אותה שליחות מסתורית.

לפני מאה ושישים שנה, פתח הבעש"ט, חי בעיר פראג גאון בתורה ושמר רבי שמואל-צדוק. הלה נמנה עם תלמידי המהר"ל, אולם הוא לא הלך בדרכי רבו. בעוד המהר"ל עסק בלימוד הנסתרות שבתורה, הרי תלמידו שלל בתכלית את לימודי המוסר והקבלה. הוא גם לא ראה בעין יפה את המדקדקים והמהדרים במצוות. הוא היה טיפוס קר ושכלתן, ששנא התרגשות ותמימות ועוסק בנסתרות. ברבות הימים הסתכסך עם רבו, עד שנאלץ לעזוב את פראג. את משכנו החדש קבע בלבוב.

היו לו שני בנים, ר' משה ור' יהודה. ר' משה ניחן במוח עילאי ואהב להשתעשע בדברי תורה. ר' יהודה היה אדם פשוט יותר ועל-כן ניהל את ענייני המסחר של המשפחה. ר' משה הלך בדרכי

אביו ונהג גם כן לזלזל במהדרים במצוות. בכל שאלה הלכתית נוהג היה לפסוק לקולא. אט-אט החל לזלזל במצוות, עד שבמשך הזמן סר לגמרי מדרך הישר.

הוא פנה למסחר ונהג להתרועע עם גויי הסביבה. את חייו ניהל בפריקת-עול מוחלטת. אולם דבר

אחד נשתמר בליבו – אהבת התורה. הוא הוסיף להגות בתורה ולהתעמק בה, כאילו לא עמד הדבר כלל בסתירה לאורח-חייו המופקר.

הרבנות והמועצה הדתית באר שבע

בשבח והודאה לבורא עולם

שאנחנו אחרי "מגפת הקורונה" ולכן הרינו לבשר
לציבור הגברים הטובלים במקווה טהרה
כי לאור הנחית משד הבריאות לבטל
את התו הסגול והירוק היננו חוזרים לשגרה הרגילה
ופותחים את המקוואות במתכונת הרגילה
אשר הייתה עד פרוץ המגפה

לנחיות הציבור הזמנים כדלהלן:

שם המקווה	השעות בימים א-ה	השעות בימי שישי	השעות בימי שבת
שכונה א'	5:00 - 9:00	5:00 - 15:30	7:00 - 8:00
שכונה ג'	סגור	10:00 - 14:00	7:00 - 8:00
שכונה ה'	5:00 - 9:00	5:00 - 15:30	7:00 - 8:00
ד' מרכז	8:00 - 10:30	8:00 - 14:00	סגור
ד' צפון	5:00 - 11:00	5:00 - 15:30	7:00 - 8:00
רמות	4:00 - 9:30	4:00 - 15:30	סגור
שאול המלך	5:00 - 9:00	5:00 - 15:30	7:00 - 8:00

בברכת התורה והטהרה
וניזכה לגאולה השלמה

יהושע (שוקי) דמרי
ממונה המועצה הדתית

לקיים בנו חכמי ישראל
הציבור מתבקש להעתיר בתפילה עבור
הרה"ג יוסף דהאן שליט"א בן רחל
בתוך שאר חולי עמנו ישראל
והן אל כביר לא ימאס את תפילותינו.

שבת שלום

אחיו ר' יהודה החליט באחד הימים לשוב לפראג, עיר-הולדתו. אחד מנכדיו, אברהם שמו, שהיה בעל נפש עדינה במיוחד, היה לתלמידו של רבי יוסף טוב ליפמן הלק, בעל תוספות יוסף טוב. זה נמנה עם תלמידיו של רבי אליהו בעל-שם מוורמייזה והלך בדרכו, שהייתה דרך לימוד הקבלה. גם הנכד אברהם הלך בדרך זו ועסק בפנימיות התורה ובטעמי המצוות.

באחד הימים נודעה לאברהם ההיסטוריה המשפחתית שלו. הוא שמע על אבי סבו, וגם על אחי סבו אשר יצא לתרבות רעה. ליבו של האברך הצעיר נחמץ בקרבו. "כמה חבל על נשמותי, אולי יש דרך להחזירו למוטב", הרהר...

יום אחד פנה אל רבי אליהו בעל-שם וביקש את עצתו כיצד להשפיע על אחי סבו. רבי אליהו הדריכו בפרוטרוט והוא יצא לדרכו.

אברהם הגיע לבית דודו ולא הזדחח לפניו. הוא רק ביקש להתארח בביתו כמה ימים. הדוד, שאהב תורה ולומדיה, הסכים ברצון לארחו אצלו. הוא נראה היה כגוי מגושם לכל דבר, אך כעבור זמן הוציא מסכת סנהדרין והחל ללמוד בה בהתלהבות.

"כיצד אפשר ללמוד תורה בגילוי ראש!", הזדעק אברהם.

"כיסוי הראש נועד להפגין אמת שמים, אולם אני אינני מאמין כלל!", באה התשובה... כאן התפתח ביניהם ויכוח שנמשך שעה ארוכה.

כל ימי שהותו שם לא טעם אברהם מכל מאכל ומשקה שהוצעו לו בבית. הוא עסק בתורה ובתפילה כשהוא נער ב'כוונות' מיוחדות שלימדו רבי אליהו בעל-שם. כעבור ימים אחדים, הוציא מזוזה וניגש אל דלת הבית הראשית כדי לקובעה שם. הדוד הקשיש הביט בו בלא אומר ודברים.

ופתאום פרץ בבכי נסער. "זה יותר משלושים שנה שלא ראיתי מזוזה", אמר כשנרע מעט. הוא החל להעלות זיכרונות מימי ילדותו. באותו יום כבר הביע את משאלתו לשוב מדרכו הרעה. רק אז נתודע אליו אברהם. בתוך ימים אחדים מכר את כל רכושו, ועבר לגור בעיר בעלז השכנה. תשעה חודשים בדיוק לאחר מכן נפטר.

"מאה ושבע-עשרה שנה התגלגלה נשמתו של אותו ר' משה בכף הקלע, מבלי שתמצא מנוח", סיים הבעש"ט את סיפורו. "בחודש תמוז האחרון תם עונשו. אלא שעדיין נשאר צורך להעלות את כל דברי תורה שלמד במשך שלושים שנות התפירותו".

ואז פנה הבעש"ט אל תלמידו הגאון רבי חיים: "אתה, בלימודך מתוך כוונה טהורה את ארבעת הפרקים ברמב"ם, ביער הסמוך לאחוזתו של המנוח, ביצעת את המשימה בצורה המושלמת ביותר וגאלת את תורתו של ר' משה".

לעילוי נשמת
הרב יוסף שלמה טריקי זצ"ל
בר עליה ז"ל
והרבנית רחל טריקי ע"ה
בת סימיו ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.

* תוכן המודעות באחריית המופקים בלבד. ט.ל.ח.

077-9155522